

FRA ALMENNYTTIGT GÅRDRUM
TIL HALVOFFENTLIGT BYRUM:

En ny måde at mindske social og fysisk segregation

Kan nye boldbaner på en boligafdelings matrikel være med til at agere løftestang for udvikling af sociale relationer på tværs af byens socioøkonomiske og geografiske skel? Og hvad sker der, når en fodboldklub bliver en aktør i udviklingen af lokalsamfundet? På Nørrebro er man i gang med at etablere boldbaner på AKB Lundtoftegades matrikel kombineret med et halvoftentligt byrum i projektet **'NØRREBRO SAMLES PÅ BANEN'**, de involverede parter har mange og forskellige forventninger. Gennem de kommende 7,5 år følges forandringerne som en del af forskningsprojektet **'MØDESTEDER SOM LØFTESTANG FOR SOCIAL MOBILISERING I UDSATTE BOLIGOMRÅDER'**.

Af lektor **Christine Benna Skytt-Larsen**, professor **Anne Gravsholt Busck**, lektor **Trine Agervig Carstensen** og videnskabelig assistent **Anna Romby Nielsen** fra Institut for Geovidenskab og Naturressourceforvaltning, Københavns Universitet

Ofte bliver det argumenteret, at møder og interaktion mellem forskellige sociale grupper kan skabe nye relationer og føre til brobyggende social kapital til gavn for såvel den individuelle velfærd som for fællesskaber i og mellem lokale boligområder. Dette gennemsyrrer tankegangen bag områdefornyelse af udsatte boligområder, hvor der ofte forsøges at skabe nye attraktive byrum, der skal fungere som mødesteder på tværs af boligområder og socioøkonomiske skel. I tætte byområder er ledige arealer en mangelvare. Nytænkning kan derfor være nødvendigt, når der skal findes plads til nye mødesteder.

Etableringen af Bevægelsestørvet er et konkret forsøg på at koble sociale og fysiske indsatser og skabe et nyt og attraktivt boligområde.

ILLUSTRATION: MASU PLANNING

Der har ikke været sindsygt stor involvering af alle mulige udefra ud over fodboldklubben. Og det, tror jeg også, har været ret fornuftigt.

Søren-Emil Schütt,
tidl. forperson i AKB
Lundtoftegade

Dette er projektet "Nørrebro Samles På Banen" et eksempel på. Her samarbejder en lokal fodboldklub, Nørrebro United sammen med en lokal almennyttig boligforening, AKB Lundtoftegade og Københavns Kommune om at skabe et nyt mødested i et af boligforeningens grønne gårdrum. I projektet inddrages et areal ejet af det almennyttige boligselskab til et halvoffentligt byrum, som både lokale beboere og besøgende udefra kan bruge. Det nye mødested kaldes "Bevægelsestørvet" og forventes at stå færdig inden udgangen af 2024.

Bevægelsestørvet – en kobling af fysiske og sociale indsatser

AKB Lundtoftegade ligger i den vestlige del af Nørrebro på grænsen til Frederiksberg kommune. Bevægelsestørvet skal etableres i boligforeningens sydligste og mest afsidesliggende gårdrum, som i dag er omkranset af en høj boligblok, trådhegn og hække og derfor bruges mindre end boligområdets øvrige gårdrum. Visionen er at skabe et åbent og inviterende byrum med faciliteter til boldspil og fysisk træning for både beboere i boligforeningen og borgere fra hele bydelen.

Planen er at skabe et nyt byrum inddelt i zoner, der indbyder til forskellige grader af aktivitet og opholdsmuligheder, som dermed muliggør gradvise møder

mellem forskellige typer af borgere med forskellige behov. Langs de almene boliger skal der være en halvprivat opholdszone med havekarakter, mens en aktiv zone nær vejen vil være åben og inviterende i forhold til udefrakommende. De to zoner skal bindes sammen af en såkaldt dialogzone med et grønt og bakket terræn.

Etableringen af Bevægelsestørvet er et konkret forsøg på at koble sociale og fysiske indsatser. Fra AKB Lundtoftedegades side er Bevægelsestørvet en del af en større forandringsplan, der skal skabe et nyt og attraktivt boligområde. For fodboldklubben Nørrebro United og Københavns Kommune handler projektet om at opskalere fodboldklubbens faciliteter, for på denne måde at kunne nedbringe en hastigt voksende venteliste. Et vigtigt greb i samarbejdet har været at udarbejde en brugsaftale mellem fodboldklubben, repræsenteret af Københavns Kommune, og boligforeningen, repræsenteret af KAB. I brugsaftalen reserveres halvdelen af pladserne på fodboldholdene til børn fra boligforeningen AKB Lundtoftegade, mens resten af pladserne kan gå til børn fra ventelisten, der ofte kommer fra mere ressourcerstærke familier i bydelen.

Planlægningsprocessen

Der er mange aktører involveret i projektet om

i dag er området omkranset af trådhegn og hække og bruges mindre end boligområdets øvrige gårdrum.

FOTO: ANNA ROMBY NIELSEN

Bevægelsestovet. Styregruppen består af fodboldklubben Nørrebro United, AKB Lundtoftegade, KAB/ AKB København, Kultur- og Fritidsforvaltningen/ Københavns Kommune, rådgivningsfirmaet MASU Planning og projektledere fra de medfinansierende fonde Realdania samt Lokale og Anlægsfonden. Ifølge den tidligere forperson i AKB Lundtoftegade, Søren-Emil Schütt, har der været brug for involvering af en relevant aktørkreds, da ideen om at skabe et halvoffentligt mødested på et alment boligområdes matrikel er helt ny: "Der har ikke været sindssygt stor involvering af alle mulige udefra ud over fodboldklubben. Og det, tror jeg også, har været ret fornuftigt. Fordi vi jo har skulle navigere efter en balancegang. For hvad sker der egentligt med et boligområde, når vi som bestyrelse jo faktisk siger: 'Okay, nu går vi fra at være en bestyrelse, der kontrollerer vores drift til at se os selv som en lokalsamfundsaktør?'". Derfor er aktørkredsen sammensat af grupper, der har direkte eller indirekte erfaring i arbejdet med den almene boligsektor dog bortset fra Nørrebro United.

Gennem hele planlægningsprocessen har der været fokus på at skabe lokalt ejerskab og forankring for at sikre, at Bevægelsestovet bliver et attraktivt mødested, som såvel lokale beboere som udefrakommende vil tage i brug. Den borgerinddragende proces har taget udgangspunkt i boligforeningens stærke tradition for beboerdemokrati. Ifølge de involverede aktører har det betydet, at processen har været langstrakt og til tider langsommelig. Men aktørerne pointerer, at processen er vigtig for, at det kommende byrum kan indfri intentionen om at koble sociale og fysiske indsatser.

Forventninger til det kommende byrum

De involverede aktører har forskellige forventninger til Bevægelsestovet. Det spænder fra kriminalitetsforebyggelse og tilgængeliggørelse af foreningsidræt, til at processen og etableringen kan fungere som løftestang for udvikling af sociale relationer på tværs af byens socioøkonomiske og geografiske skel.

”

Trods en vis modstand mod at frigive deres private gårdrum til nye brugere, ser det ud til, at den intensive beboerinddragelsesproces båret frugt. De fleste beboere er efterhånden positivt stemte over for projektet.

Trods en vis modstand mod at frigive deres private gårdrum til nye brugere, ser det ud til, at den intensive beboerinddragelsesproces båret frugt. De fleste beboere er efterhånden positivt stemte over for projektet. Mange udtrykker glæder over at få et nyt og indbydende grønt gårdrum med fodboldbane, som vil kunne bidrage til at højne opholds- og aktivitetsmuligheder for boligområdets beboere i særdeleshed for børn og unge og deres familier.

I en beboerundersøgelse foretaget i efteråret 2023 svarer de fleste, at de forventer, at andre beboere vil komme til at møde nye mennesker i det nye byrum, men ikke at de selv vil komme til det. Det er derfor et åbent spørgsmål, om visionen om at skabe et sted, der kan facilitere møder på tværs af boligområder og med det mindske konsekvenserne af fysisk og social segregation, bliver opfyldt.

Forskningsprojektet 'Mødesteder som løftestang for social mobilisering i udsatte boligområder', der er finansieret af Realdania, Lokale og Anlægsfonden samt Københavns Universitet gennemfører dybdegående undersøgelser af fem specifikke mødestedeprojekter, der indgår i Realdania og Lokale og Anlægsfondens kampagne Fælles Rum, nærmere bestemt 'Haven' i boligområdet Folehaven i Valby, København, 'Friheden' i boligområdet Lindholm i Nykøbing Falster, 'Den Grønne Arena' i bydelen Aalborg Øst i Aalborg samt 'Nørrebro Samles På Banen' i hhv. Lundtoftegade og Titanparken på Nørrebro i København.

Forskningsprojektet vil blive gennemført over 7,5 år og indebærer fire feltstudiefaser, der undersøger de planlagte mødesteder fra planlægning over etablering til ibrugtagning. Projektet har til formål at undersøge, i hvilken udstrækning etablering af fysiske mødesteder i og omkring almenyttige boligområder i Danmark kan bidrage til etablering af sociale relationer over sociale og fysiske skel, styrke den lokale stedstilknytning og bidrage til kvalitativt forandrede hverdagsliv.